

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

nagrada Kalanovega sklada 2026

MAG. MIRO PUŠNIK in MAG. DUNJA LEGAT

Znanstveno komuniciranje, odprta znanost in knjižnice: beseda gostujočih urednikov/ Miro Pušnik, Dunja Legat

V: Knjižnica. - ISSN 0023-2424. – 2024. – letn. 68, št. 2/3, str. 13-27.

Dostopno tudi na: <https://doi.org/10.55741/knj.68.2-3.2>

COBISS.SI-ID - 211040259

Utemeljitev nagrade:

Pregledni znanstveni članek mag. Mira Pušnika in mag. Dunje Legat z naslovom »Znanstveno komuniciranje, odprta znanost in knjižnice« je bil leta 2024 objavljen v tematski številki revije Knjižnica. Avtorja prispevka sta bila kot osrednja slovenska bibliotekarska strokovnjaka tudi gostujoča urednika te številke revije, ki je bila posvečena odprti znanosti, prav to pa je bila tudi osnovna tema aktualnega razpisa za nagrade Kalanovega sklada.

Odprta znanost je pojav in koncept, ki intenzivno vpliva na različne vidike znanstvenoraziskovalnega dela in znanstvenih politik ter kot taka močno zaznamuje slovenski in mednarodni znanstveni prostor, posledično pa tudi bibliotekarstvo. Gre za zelo širok pojem, ki je del še širšega in splošnejšega gibanja za odprto znanost. To vključuje odprt dostop, odprto kodo, odprte podatke, odprte učbenike, odprte recenzije, odprte izobraževalne vire in še mnogo drugega. Pri tem se seveda pojavlja veliko izzivov in vprašanj tudi za knjižnice, zlasti tiste, ki so na različne načine vpete v raziskovalno dejavnost. Gre za obsežno in vznemirljivo področje, ki prinaša veliko izzivov in priložnosti za knjižnice vseh vrst.

Članek prinaša pregled ključnih tem na področju odprte znanosti s poudarkom na slovenski situaciji. Podani so pregled razvoja znanstvenega komuniciranja z osredotočanjem na razloge ter potek razvoja odprte znanosti v Evropi in Sloveniji, pregled politik odprte znanosti v Evropskem raziskovalnem prostoru in nacionalne politike odprte znanosti v Sloveniji ter vpliv odprte znanosti na knjižnice, zlasti visokošolske in specialne. Avtorja pokažeta, da razvoj odprte znanosti za knjižnice prinaša mnogo izzivov, pa tudi priložnosti, seveda ob ustrezni prilagoditvi delovanja, storitev in kompetenc.

Nagrajeni znanstveni članek, po oceni članic UO Kalanovega sklada, v celoti izpolnjuje formalne pogoje razpisa in pravilnika za podeljevanje nagrad Kalanovega sklada. Članek je jasno in spretno napisan, z obravnavano temo pa predstavlja pomemben doprinos k bibliotekarski in informacijski stroki. Naslavlja aktualno in pomembno tematiko, njegova dodatna vrednost pa je v celovitosti in proaktivnosti, saj je v njem pregled področja nadgrajen s proaktivno intervencijo – predlogom spreminjanja in razvoja same bibliotekarske stroke, delovanja, odnosa, razmišljanja, kompetenc, vloge posameznih deležnikov, vse to pa je eden temeljnih gradnikov bibliotekarske stroke in poslanstva bibliotekarjev.